

Restaurering av gyteplasser – Vigga

Kort om Vigga

Vigga starter i Lunner kommune og renner gjennom Gran mot utløp i Røykenvika. Nedbørsfeltet er preget av jordbruksareal, for det meste åker (kornproduksjon), men også av noe grasproduksjon, noe husdyrhold, større skogområder og spredt og tett bebyggelse og tilhørende infrastruktur. Elva er flere steder forbygd og fysisk påvirket i større eller mindre grad. Strekningen gjennom Brandbu sentrum ble restaurert i 2020-22 i forbindelse med en omfattende flomsikring. Det er anbefalt tiltak i form av restaurering av gyteplass fordi:

- Nedre deler av Vigga ble svært hardt belastet med tilførte partikler og næringsalter i forbindelse med NVEs flomsikringsarbeid oppstrøms gjennom Brandbu sentrum. Problemet var også markant før gravearbeidene oppstrøms, og strekningen er nå preget av tilslamming/tilgroing og markant reduksjon av bunnsubstratkvalitet.
- Flere steder tetter finsedimenter hullrom for gyting og yngel.

Målsetning/effekt av tiltak

- Restaurere tidligere kjente gyteplasser.
- Skape hulrom, fjerne finsedimenter og tilgjengeliggjøre substrat for gyting og yngel.

Gjennomføring

Kort beskrivelse av metodikk

Det foreligger minst to lokaliteter som tidligere har vært kjente gyteplasser, men der det ikke har vært påvist fisk de siste årene. I tillegg er det et område som synes å være godt egnet for gyting. Tilførsel av gytegrus og eventuelt forsterking av de hydromorfologiske egenskapene som bidrar til å holde gyteplassen attraktiv over tid skal gjennomføres. Sammen med ripping/spyling i nærliggende områder (se eget tiltak) vil dette kunne gi betydelig effekt for produksjon av fisk.

Tilførsel av gytegrus gjennomføres med gravemaskin eller liten kranbil fra Vikavegen. Strekningen vil overvåkes under vinter-, vår- og sommervannføring for å se om det er behov for å gjøre justeringer i elvemorfologien slik at elvas vannstrøm vedlikeholder gyteplassen i best mulig grad.

Det er viktig at gytegrusen plasseres i områder der vannstrømmen er jevn og relativt uavhengig av vannføring (oppstrøms og nedstrøms terskler, eller i innsmalninger) slik at gytegrusen ikke slammes til.

Det anbefales å gjennomføre restaurering av to kjente lokaliteter i øvre del av strekningen (markert på vedlagte kart), samt tilføre gytegrus i ytterligere ett område lenger ned.

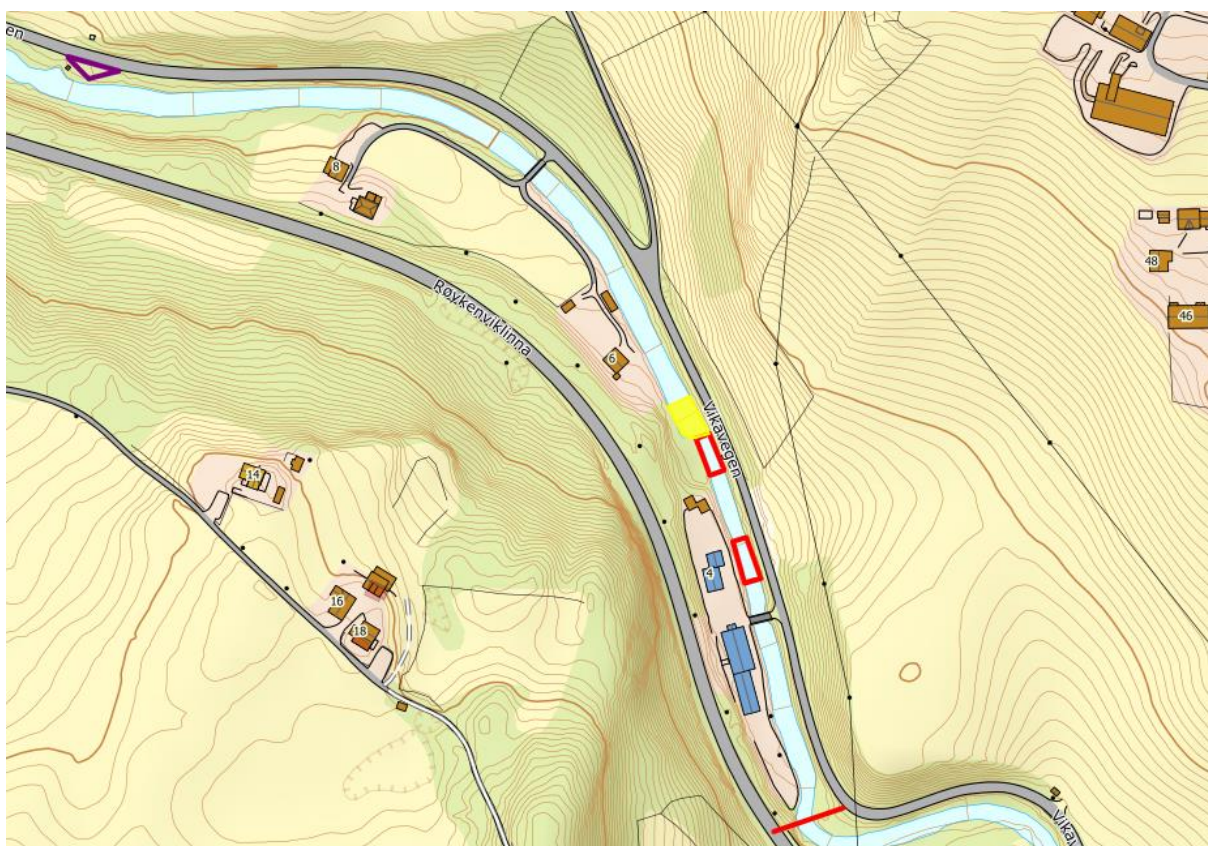
Det tas forbehold om at ny kunnskap om flere tidligere gyteplasser dukker opp. Det kan da bli aktuelt å gjøre samme tiltak flere steder.

Tidspunkt gjennomføring: Medio juni – medio sept. 2023

Tidspunkt for gjennomføring skal ta hensyn til ørretens livssyklus. Tilførsel av gytegrus og eventuelle øvrige inngrep skal derfor gjennomføres i perioden medio juni – medio september når ungfisk eller rogn ikke ligger i sedimentet.

Figur 1. Det skal tilføres gytegrus til området med rødt omriss. Området er tilgjengelig fra veien.

Figur 2. De to lokalitetene som tidligere var ansett for å være gyteplasser er markert med rødt. Adkomst ned i elva er komplisert, men områdene er i stor grad tilgjengelige fra Vikavegen.

Spesielle hensyn

Fremmede arter: Det er registrert kjempebjørnekjeks langs nedre del av Vigga, men ikke ved disse lokalitetene. Det er imidlertid viktig å være bevisst på å unngå spredning av frø

Annet: Berørte grunneiere må kontaktes før gjennomføring av tiltaket.